לשאול את הדוקטור

ד"ר גדליה מרדכי שטרן

"**דיפלומט**" ארגון השתלות שיניים האמריקאי
משיב על **שאלות נפוצות בתחום השתלות השיניים**

תוכן העניינים

ההרצאה בבנייני האומה 3
מה נכון ומה לא נכון? 5
השתלת עצם והרמת סינוס - מומלץ? 5
חשיפת סי.טי. C.T - מומלץ? 6
האם חייבים **לחתוך ולתפור?** 7
יתרונות **הלייזרים** 8
"שיניים תוך שעה" - מציאותי? 9
מה שצריכים ביותר- **סייעתא דשמיא!** 11
עקירות, שתלים ו"שיניים" **בישיבה אחת?** 11
הכרת הטוב לבורא, הגדולים ומתרפאים היקרים שאיפשרו כל זה. 12
האם "הכל על 4" רעיון טוב? 13
מה זה בדיוק **שתל?** 14
האם יש **שתל הכי טוב?** 15
מה עדיף **גשר או שתל?** האם **תותבות מוכרחות?** 16
האם עדיף **להציל שיניים או להשתיל?** 17
האם **"השיטה שלנו"** חדשה? 18
תשובות לשאלות שהכי הרבה שואלים ועוד מידע חשוב 19
האם יש "מציאות", **שתלים, בזול יותר?** 20
מי באמת **מומחה להשתלות** שיניים? 21
פיתוחים טכנולוגיים בתחום השתלות שיניים 22
מאיפה **ההתלהבות** להמשיך כל יום? 23

"התקדמנו כל כך ב- 35 השנים האחרונות, למה לא לקבל הכי טוב?"

ד"ר שטרן, איך אוכל לברר האם אני מועמד/ת להשתלות שיניים בשיטה "מהירה, קלה וטובה יותר"? איך מתקדמים בצורה אחראית?

אנחנו תמיד שמחים לתת לכם את חוות דעתנו באם תתקשרו, תצרו קשר או תשלחו לנו פנורמי דיגיטלי (עדיף לא סי.טי) עם כל שאלה שיש לכם. אנחנו גם פרסמנו במהלך כ-20 שבועות, מאמרים על כמעט כל שאלה ונושא בתחום ואנחנו מאוד שמחים וממליצים לקבל מאתנו העתק. אתם תמיד מוזמנים לראות אצלנו מצגת מקיפה ביותר בנושא, כמפורט במאמר, בעמוד 3.

ש **ד"ר שטרן, שמענו על הרצאתך מול אלפי נשים בבנייני האומה, בירושלים. האם ניתן לשמוע או לצפות בסרטון מוקלט מאירוע זה? הבנו שבהרצאה התייחסת ל"כל" נושא שכדאי לדעת לפני שמחליטים משהו לגבי ביצוע השתלות שיניים.**

ת היינו שמחים מאד לתת לכם לצפות בסרטון, זה באמת היה אירוע מיוחד. רבים שצפו בסרטון הגיבו שהסרטון היה לא רק משעשע, אלא גם סיפק להם **מידע חשוב** רב. בין התגובות; "קיבלתי תשובה לכל שאלה, אפילו לשאלות שלא חשבתי עליהן" "אני מצטער רק שלא ידעתי קודם..." ועוד.

לצערנו, לא ניתנת לנו האפשרות לפרסם את הסרטון בציבור הרחב מפאת זכויות היוצרים, אבל **החדשות הטובות** הן, **שניתן לצפות בסרטון** במרכזים מסוימים **בירושלים, בבאר שבע ובארה"ב** (בעברית או באנגלית). אפשר לצפות בו, **ללא עלות**, בזמן שנוח לכם, בתאום אתנו מראש.

בנוסף, אם ברשותכם צילום פנורמי עדכני, ניתן לבקש גם **ייעוץ אישי**, ללא תשלום. אנחנו **שמחים לענות על כל שאלה** בעניין ביצוע השתלות שיניים **מהר, קל וטוב יותר**. אתם מוזמנים לפנות אלינו גם במייל בכל שאלה ו/או להעביר אלינו צילום פנורמי דיגיטלי עדכני (לא סי-טי) עבור חוות דעת, ללא תשלום.

ש **כיצד ניתן לקבל מידע נכון, שיאפשר לי להיות אחראי בהחלטתי, איך והיכן לבצע השתלות שיניים?**

ת יש בלבול רב כל כך בנושא! אנחנו נתייחס באוגדן זה לנושאים הרבים שכדאי להיות מודעים אליהם לפני שמתקדמים לקראת צעד חשוב זה. **מה נכון, ומה לא נכון?**

- כיצד ביצוע השתלות כיום יכול להיות **מהר, קל וטוב יותר,** מאי פעם?
- האם אפשר/כדאי להימנע **מהשתלת עצם** ומהרמת סינוס?
- **האם צילום סי-טי (C.T)** באמת **נחוץ** באופן שגרתי?
- איך אפשר **להימנע מלחתוך ולתפור?**
- כיצד ניתן **להימנע מכאבים ומנפיחויות** מיותרים?
- מדוע וכיצד **שיניים תוך שעה** בר השגה כיום?
- כיצד כמעט ואין מגבלה של **גיל ומצב בריאותי?**
- כיצד, בדרך כלל, אין צורך כיום להסתובב במשך חודשים עם **תותבות נשלפות** לאורך תקופת ה"ריפוי" ?
- כיצד טכנולוגיית **הלייזרים** קידמה אותנו לרמה חדשה לגמרי?

במאמרינו, נתייחס לכל זאת, **ולנושאים רבים נוספים.**

ש **אמרו לי שאני זקוק להרמת סינוס ולהשתלת עצם. מה אלה? ומה דעתך בעניין?**

ת **בהשתלת עצם**, מוסיפים באופן כירורגי, עצם מבני אדם, חיות או חומרים דומים לעצם ובהרמת סינוס, אל תוך הסינוס, כדי לאפשר יותר, ביצוע **שתלים דנטליים** בהצלחה.

בזמן שזה אמנם אופנתי ונעשה פופולרי יותר, מניסיוננו בביצועים הרבים, ולאורך שנים רבות - מצאנו שיש הרבה פחות צורך היום לבצע פרוצדורות אלה, הנחשבות **פולשניות יותר**. השתלת עצם יכולה להיות מורכבת, מסובכת, **יקרה וכרוכה בכאבים**, ולפעמים תקופת הטיפול נמשכת חודשים ואף שנים. הודות לפיתוח לייזרים ולטכנולוגיות מודרניות נוספות, אנחנו מבצעים פעולות אלו כיום בפחות מ- 1% מהמקרים, כאשר פעם היינו "מוכרחים" לבצע אותן כמעט תמיד.

כך נהיה הטיפול כיום, **מהר, קל וטוב יותר מאי פעם.**

ש האם יש צורך כיום בצילום C.T (סיטי) לפני כל השתלה?

ת צילום C.T (סיטי) אמנם מספק מידע **חשוב,** במיוחד לרופאים מתחילים, עם פחות ניסיון, או לרופאים ללא מלאי של סוגי שתלים רבים ושונים, אך עבור רופא מנוסה - צילום **פנורמי דיגיטלי** וכדומה, מספקים בהחלט, ברוב הגדול של המקרים.

זאת, בהרבה **פחות עלות, זמן, וחשיפה רנטגנית**. כמובן שיש מקרים יוצאים מן הכלל.

כדאי ואחראי יותר, להיות בטוחים שיש צורך בכך, לפני שמבצעים C.T. היום, השתלת שיניים יכולה להיות **מהירה, קלה וטובה יותר** מאי פעם, אבל צריכים להיות זהירים לפני שמתקדמים. שתלים היום הם דבר נפלא, כשמתבצעים אותם **באחראיות ובזהירות**.

מי מעוניין שיחתכו, שיתפרו ושיתנפח לו, כאשר ניתן "לסיים תוך שעה" ולגשת מיד לאכול- חם, קר, קשה או רך, ללא מגבלות משמעותיות?!

ש האם צריכים תמיד לחתוך ולתפור בביצוע השתלת שיניים? לרוב לא!

ת עם ידיים מיומנות, התשובה היא **בדרך כלל - לא.** לייזרים, "פיזו" והתפתחויות מודרניות אחרות, הדומים לאלו שבשימוש נוירוכירורגים ופלסטיקאים, מאפשרים **חוויה "אחרת".** רופאים שמשתמשים **ב"פלאי-רפואה"** אלו, הנמצאים בשימוש בענפי רפואה-מודרנית רבים כל כך, מגלים שהשקעה בטכנולוגיות אלו, יותר ממוצדקת, כיוון שהשימוש בהן מאפשר **ריפוי מהיר ונח יות**ר וחוויה הרבה יותר עדינה .

לאחר שנים רבות, עם ניסיון בשתי הגישות, ההחלטה לא קשה עבורי. **מי מעוניין שיחתכו, שיתפרו ושיתנפח לו,** כאשר ניתן **"לסיים תוך שעה"** ולגשת מיד לאכול- חם, קר, קשה או רך, ללא מגבלות משמעותיות?!

כמובן, מכשירים אלו מאושרים לשימוש על ידי משרד הבריאות וה-FDA ונמצאו בטוחים ביותר. כיום, ניתן לבצע **שתלים, במהירות, בקלות וטוב יותר** מאי פעם, אבל חובה להיות זהירים לפני שמתקדמים בתהליך.

ש **הרופא המטפל שלי אינו מכיר "שתלים בלייזר", האם תוכל להסביר למה הכוונה?**

ת על בסיס עבודתו של אלברט איינשטיין (1971), **לייזרים** הגיעו גם בשנות השישים לענף המקצוע שלנו, על ידי אדם בשם **שטרן** (אינו קרוב משפחה).

אנחנו מכירים ברמה טובה מה הם מסוגלים לעשות ועד כמה הם **בטוחים לשימוש** (הלייזרים, כמובן, מאושרים FDA ומשרד הבריאות).

בדומה למחשבים, מה שפעם תפס בנין שלם, כיום ניתן להכניס לכיס. תחום זה, ברפואת שיניים, "התעורר" מעט באיחור. לפני 15-20 שנה פנינו לנוירוכירורגיה, אורתופדיה, מנתחי עיניים וכד' על-מנת ללמוד יותר, למה וכיצד ניתן להשתמש בלייזרים באופן **אחראי** .

סיכמנו חלק מהממצאים שאספנו באוקטובר 2002, במאמרנו - **"אור-חדש ברפואת שיניים"**, שאפשר למצוא באתר האינטרנט שלנו.

לאחר שימוש, יום-יום אצלנו, במשך יותר מ-15 שנה - אנחנו יכולים להגיד בבטחה, ש"הלייזרים" אפשרו לנו בצורה מדהימה, לבצע שתלים דנטליים - **במהירות, בקלות, וטוב יותר מאי פעם. לייזרים**, כמעט לחלוטין, מאפשרים לנו לבצע את השתלים **ללא חתכים ותפרים, ולהגביל ברמה גבוהה ביותר נפיחות וכאבים נלווים. הם מסטרלים, מגבילים דימום, מעודדים את פיתוח העצם**, ובאופן כללי, **הריפוי מהיר וטוב יותר.**

לא היינו מסוגלים "לחיות" בלעדיהם. מתרפאים שעברו השתלת שיניים בשתי הגישות, לרוב גילו, ששיטת הלייזר הינה **חוויה נעימה הרבה יותר.** אמנם הציוד דורש השקעה כלכלית משמעותית, אבל רופאים שהשקיעו בהם, מצטערים מאוד שלא עשו כך קודם.

ש **האם "שיניים תוך שעה" זה דבר מציאותי?**

ת הודות להתפתחויות **בטכנולוגיה המודרנית** (לייזרים, "פיזו", מיחשוב דיגיטלי וכדומה), ניסיון רב, התארגנות נכונה, אספקה עצומה ועוד, זהו מצב, שלא רק "יכול להיות" - **אלא המציאות במרפאתנו כבר למעלה מ-15 שנה.**

אנחנו אפילו **לא מדברים על 'אותו יום', אלא תוך שעה אחת**. לא מדובר בתוצאה לאחר ארבע פגישות טיפול, צילומי סיטי (C.T), מדידות ו-10-12 או יותר שעות ישיבה בכיסא הטיפולים. נדרשת **פגישה אחת, במשך שעה אחת** בלבד, בכדי לבצע עקירות של לסת שלמה, השתלת השתלים, המבנים ו'השיניים' (שהנן קבועות ואינן ניתנות להוצאה). ברוב הגדול של המקרים **ניתן לאכול איתן מיד - חם, קר, קשה ורך** -כל שמתחשק, **ללא מגבלות**. "שיניים" אלו הנן למעשה עשויות מחומר ריפוי, שנעשה בו שימוש בתחום האורתופדיה (לצורך החלפת ירך וכדומה). בדרך כלל, אין צורך בטיפולים לאחר-מכן במשך 3-4 חודשים. לאחר פרק זמן זה, מודדים את המידות עבור "השיניים" החדשות, שעשויות לרוב מחרסינה. תהליך זה נעשה בדרך כלל ללא אלחוש (הרדמה) ואורך בדרך כלל פחות משעה. בשלב זה **את/ה מעורב/ת לחלוטין בבחירת הצבע, הצורה וכו'.** לאזור בו חסרות 2-4 שיניים נדרש בדרך כלל כ- 20-30 דק' לביצוע השתלים, כאשר לשתל בודד נדרשת עבודה של כ-5-10 דקות.

אנחנו בדרך כלל **נמנעים מצילומי סיטי, השתלת עצם ו"הרמת סינוס"**, ומבצעים את **הטיפול ללא חיתוך, ללא תפרים וללא נפיחות מיותרת.**

זה אכן **"נס וקסם"**, הודות להמון **סייעתא דשמיא**.

מתרפאים שעברו השתלת שיניים בשתי הגישות, לרוב גילו, ששיטת הלייזר הינה חוויה נעימה הרבה יותר. אמנם הציוד דורש השקעה כלכלית משמעותית, אבל רופאים שהשקיעו בהם, מצטערים מאוד שלא עשו כך קודם.

פעם היו לנו תאוריות על איך לגדל ילדים. היום יש ילדים (ונכדים) ואין תאוריות. "אין ניסיון טוב יותר מניסיון". יחד עם הדרכה מ"מומחים" בתחום המקצועי, אנחנו זקוקים להדרכה וברכה של ה"גדולים" הרוחניים, אשר מלווים ומכוונים אותנו בכל צעד ושעל אל ההצלחה.

ש מהו הדבר החשוב ביותר להצלחה בהשתלות שיניים?

ת סייעתא דשמיא! לאחר ביצוע עשרות-אלפי "שיניים" על שתלים, במהלך 30 השנים האחרונות, אפשר לומר בבטחה, שמה שצריך **יותר מהכול,** זה סייעתא דשמיא. שתלים הם נפלאים, כשמתבצעים בצורה אחראית, אבל זהו לא משחק. וודאי שצריך לפנות לרופא "הטוב ביותר", עם המלאך הכי טוב, עם הניסיון הרב ביותר, בעל חומר, אספקה וטכנולוגיה מתקדמת וכו'. **בכל תחום יש כמובן "מומחים",** שהתברכו על-ידי בורא העולם, אבל אפילו הרופא הטוב ביותר זקוק לסייעתא דשמיא מתמדת, בכדי שיצליח באופן הטוב ביותר. לפעמים אנחנו אומרים, בצורה רצינית למדי, ש "שהחדר צפוף כל כך במלאכים, שקשה להזיז את היד בביצוע השתלים"!

פעם היו לנו תאוריות על איך לגדל ילדים. היום יש ילדים (ונכדים) ואין תאוריות. **"אין ניסיון טוב יותר מניסיון"**. יחד עם הדרכה מ"מומחים" בתחום המקצועי, אנחנו זקוקים **להדרכה וברכה של ה"גדולים" הרוחניים,** אשר מלווים ומכוונים אותנו בכל צעד ושעל אל ההצלחה.

ש "שיניים תוך יום" - האם כדאי לקבל את "השתל ביום העקירה" ואת "השן ביום השתל" או שמא עדיף לחכות ארבעה עד שישה חודשים, או יותר, בין כל שלב ושלב?

ת אנחנו גילינו ה"אמת" באמצעות ביצוע אלפי שתלים, בשתי הדרכים. מתברר, שביצוע **שתל בזמן העקירה,** הוא מהר, קל וטוב יותר, ומונע בהרבה מהמקרים, פרוצדורות נוספות של השתלת עצם וחניכיים. גילינו שביצוע "שיניים" (קבועות, שאינן ניתנות להוצאה), בתוך **דקות ספורות** (לא שעות, ימים, וחודשים אחר כך), מיד במעמד עם השתלת השתלים, מספק חוויה חיובית ויעילה יותר למתרפאים, וכך גם לרופאים.

על פי **"חוק וולף"**, המוערך מאד על-ידי אורתופדים - עצם שמקבלת סטימולציה (גירוי) מידית ונכונה, מתרפאת טוב יותר. עצם שלא מקבלת סטימולציה ראויה, מתנוונת ונסוגה!

היות ואנחנו בדרך כלל **נמנעים מחיתוך ומתפרים,** אספקת הדם למקום לא נפגעת, ובכך מאפשרים רפוי טוב ונוח יותר. הביצוע המידי, תוך רגעים ספורים, טוב יותר עבור תאי העצם והחניכיים. לא כך בניתוחי השתלות "קונבנציונליים".

האם לא טוב יותר ונפלא שניתן לחייך, **לאכול ולתפקד מיד** אחר הטיפול, מאשר "למשוך" את הטיפולים על פני חודשים ללא קץ?

אנו מאחלים

ברכת כתיבה וחתימה טובה,
שנה טובה ומתוקה,
שנת אושר, בריאות, וכל טוב

לכל ישראל ובפרט **לאלפי האנשים בארץ ובעולם** (אנגליה, בלגיה, צרפת, ארה"ב, דרום אמריקה, אוסטרליה ואף סין ורוסיה) שלאורך כ- 35 השנים האחרונות נתנו לנו את הזכות ואת האמון לעזור להם. השגנו **הישגים אדירים**, ומה שהצלחנו לעשות לפני יותר מ- 30 שנה ב-17 חודשים, 4 פעמים בשבוע, 4 שעות כל ביקור - היום אנחנו יכולים לעשות ועושים בכ-17 דקות, באופן מהיר, **קל וטוב יותר מאי פעם.** בדרך כלל, ללא חיתוך ותפרים, ללא השתלות עצם והרמות סינוס, ללא כאבים או נפיחויות משמעותיות, ללא צילום סיטי וכדומה (פרטים נוספים במאמרים הקודמים באתר שלנו).

לא היינו מסוגלים לעשות כל זאת בלעדיכם. על כך, אנו אסירי תודה, **מודים להקב"ה ולכם על הזכות, השליחות והסיפוק אדיר.** אנחנו נמשיך, בע"ה, **בהתלהבות ובשמחה גדולה** לעזור לכם, למשפחותיכם ולידידים נוספים המעוניינים בסוג הטיפול והשירות שאנחנו מצליחים להעניק.

שוב, רוב תודות וברכת **"שנה טובה עם שיניים טובות"**, אריכות ימים ושנים. **"וייתן ארכא לשינייכון"** (מתוך תפילת שבת, 'יקום פורקן'). תודה!

ד"ר גבליה מרדכי שטרן
וצוות המרפאה

ש **ALL ON 4 מה זה "הכול על 4" והאם זה הגיוני?**

ת יש דברים רבים כל כך בעולם שאינם הגיוניים, שזה פלא, **לא-הגיוני**, שאיננו נפגעים יותר. אם היית צריך/ה להעביר "דינמיט" האם היית מעדיף/ה משאית עם ארבע גלגלים או עם שמונה? שתלים אינם השיניים עצמן, הם היסודות עבור ה"שיניים". 100% מתוך עשרות רבות של מקרים שהגיעו אלינו, ברציפות, עם המלצה ל"הכול על 4", (דהיינו 12-14 שיניים על 4 שתלים), אנחנו הצלחנו להכניס **6-8 או יותר שתלים.** זה לא רק נותן **יסוד יציב וחזק יותר**, אלא גם **"בטחון" רב יותר לעתיד.** ברוב המקרים, כשיש תשתית מספקת, **השתלים יכולים להחזיק לעולם,** אך אם שתל אחד נכשל על 4 (מיד או לאחר זמן-מה), למעשה נשארים עם "הכול על אפס". אם שתל אחד נכשל/נפגע כשיש ששה או שמונה שתלים, בדרך כלל אנחנו עדיין יכולים להמשיך לעבוד עם השתלים הקיימים - אנחנו עדיין "במשחק". מניסיוננו, לאחר 6-8 שנים, חלקים מתעייפים ויכולים להישבר, במיוחד אם היסוד רעוע. אנחנו ממליצים מאד על **"יותר, זה טוב יותר"** (עד גבול מסוים, וכן, העלות הכספית איננה בהכרח יקרה יותר).

ש **מה זה שתל דנטלי? מה חדש בו ומה לא?**

ת ראשית, שתלים דנטליים קיימים כבר מאז תחילת המאה ה-19. מה שהתחדש הוא כל מה שלמדנו לאורך הדרך בכדי לבצע אותם באופן **אחראי יותר**, ולהגעה לתוצאות צפויות יותר. שן טבעית מורכבת **משלושה חלקים: ה"שורש"** בתוך העצם, מתחת לחניכיים, **"השן"** - החלק מעל לחניכיים והצוואר שמחבר את השן מעל לשורש. **ה"שתל"** הינו **תחליף לשורש**, הכתר (בדרך כלל מחרסינה) הוא במקום ה"שן" המתלבשת מעל, ומבנה, הדומה **לצוואר**, המחבר בין השניים.

השתל בדרך כלל, עשוי מחומר ממשפחת **הטיטניום** - אלמנט (יסוד) טבעי בטבע ובעצם לא עושה דבר. כשטיטניום נחשף לאוויר (לחמצן), נוצרת שכבה באופן טבעי (טיטניום אוקסיד), שבהסתכלות במיקרוסקופ, זהה לעצם. לעצם נוח כל כך אתו, שהיא מתחברת לטיטניום ברמה חזקה יותר מאשר חיבור בין עצם לשן טבעית. למעשה, דבר זה **אינו** דומה כלל להשתלת "איבר". ברוב המערכות, המבנה מוברג לתוך השתל והכתר מוברג לתוך המבנה. לצערנו שכיח מידי, שלאחר 7-6 שנים, או פחות, חלקים אלו "מתעייפים", משתחררים ו/או נשברים. גם הפער המיקרוסקופי בין החלקים יכול להיות מוקד לבעיות ביולוגיות.

אנחנו מעדיפים מערכות **שתלים - מבנים, ללא ברגים, ללא חלקים ופערים,** על מנת להשיג תוצאות **מהירות, קלות**, ומניסיוננו **טובות יותר** לטווח הקצר והארוך. נכון, זה דורש יותר **מיומנות ומלאי גדול יותר,** אבל מניסיוננו זה משתלם, מעל ומעבר.

"אין שתל אחד שנחשב "הכי טוב". לרופא מנוסה, סוגי שתלים רבים במלאי, והוא ערוך ומוכן ל"הפתעות" ולתרחישים רבים

ש **האם יש דבר כזה שתל "הכי טוב"? האם עדיף שהשתל ושיקומו (בניית ה"שן" על-גבי הכתר) יתבצעו על ידי רופא אחד או על ידי שני רופאים ויותר ?**

ת השיטה ששני רופאים או יותר, מטפלים באדם אחד, הפופולרית יותר בארה"ב, נפוצה הרבה פחות ברחבי העולם. כאשר אחד הרופאים בעל השכלה ונסיון רב **בכל השלבים** ויש תאום מלא אז אפשר להגיע לתוצאות אידיאליות ביותר. כך, יש פחות מקום לאי הבנות והדבר יעיל יותר גם אם **רופא אחד מבצע השתלים ורופא אחר ה"שיניים".** זה נכון עוד יותר היום שחוזרים **ל"ביצוע בשלב אחד"** (שתל - מבנה - עם ה"שן") בניגוד לביצוע בשלבים במהלך כמה חודשים. (לראות טורים הקודמים שלנו)

אין שתל אחד "הכי טוב", לרופא מנוסה, סוגי שתלים רבים במלאי, והוא ערוך ומוכן ל"הפתעות" ותרחישים רבים. יש עצם בצפיפות רבה הדומה לשיש (חזק מאוד), אחר- דומה לעץ בוק או לעץ דובדבן (חזק אבל פחות), יש הדומים יותר ל"סיבית" (רך מאוד) ואחרים, כמו "קלקר" (רך אף יותר). האם נכון להשתמש בברגים לעץ (כמו בארה"ב) או בקירות ביטון (כמו בארץ)? מי שניסה יודע! כאן מתאים להשתמש בלשון הרמב"ם **"לא נדע איך שיהיה עד שיהיה"**. אנחנו לא יודעים באמת עומק השלולית עד שלא מכניסים את הרגל, למרות כל ההתפתחויות הטכנולוגיות, (מפורט בטורים הקודמים שלנו). **אין תחליף לרופא עם הרבה שנות ניסיון, "ארגז כלים" ומלאי גדול,** העשוי לכלול יותר ממאה גדלים וסוגים שונים. ללא ספק, כך ניתן להגיע לתוצאות אופטימליות ואידיאליות.

ש **מה עדיף - גשר או שתלים? האם מוכרחים להסתובב עם תותבות (הניתנות להוצאה) בזמן הריפוי?**

ת **גשר או שתל?** גשר 'מגשר' שיניים חסרות באמצעות כתרים על השיניים הסמוכות. אם שתי השיניים ליד שן חסרה מסוגלות לשאת כתרים עליהן, אזי ניתן להשלים שן חסרה ללא שתל באמצעות גשר. אבל, במידה וחסרות שתיים או יותר שיניים סמוכות, ו/או השיניים הקרובות בריאות יחסית וחבל להשחיז ולפגוע בשיניים הבריאות, אז בדרך כלל, עדיף לערב שתלים. **דרוש ניסיון רב על מנת לדעת מה באמת טוב ביותר,** ויש לבחון כל מקרה לגופו.

אין למהר, **מומלץ לקבל חוות דעת אחראית**, או **חוות דעת שניה.**

תותבות (הניתנות להוצאה)? לא רק שלא מומלץ להשתמש בתותבות, אלא כמעט ואין דבר בעולם שמזיק יותר לשתלים מאשר שיניים תותבות (הניתנות להוצאה) ויש **להימנע מכך כמעט בכל מחיר,** אם ניתן. בדרך כלל הדבר אפשרי. מי מעוניין ללכת לישון כשהשיניים מחוץ לפה, בתוך כוס מים (במהלך הלילה), אם לא חייבים?

"

וכך גם אמר הרמב"ם כאלף שנים לפניו,
בפרקי משה לרפואה (כ"ה, ס"ט)
"וכוונתי בפרק זה לייעצך עצה, תהיה מועילה לך מאוד באמונתך ובדעותיך..." וממשיך הרמב"ם ומזהיר, באופן חד משמעי, ש"אין לקבל "כתורה מסיני" דעות מקובלות". לא משנה ממי, וכמה אנשים דוגלים בדעה המקובלת.

ש **האם תמיד עדיף להציל שן או לעיתים ישנה העדפה לשתלים?**

ת ההתמודדות עם שאלה זו, היא אחת הקשות ביותר עבורנו. מצד אחד, עם כל 'הגאונות' שלנו, **אין כמו השיניים של הבורא עולם- "טובים השיניים מן האחד".**

מצד שני, אין ספק שכשניגשים לשקם פה, במקרים רבים - מהר, קל, חזק,יפה וכלכלי יותר להוציא שיניים בעיתיות באזור הטיפול. **נדרש ניסיון רב בכדי לדעת** מתי יש להוציא ומתי אין להוציא. כדברי הגמרא, **"חכם עדיף מנביא". אין תחליף לניסיון!**

לאחר מעקב של אלפי מקרים, במהלך 30-20 שנה, בהם חלק בוצעו כך וחלק אחרת, אנחנו חולקים על אלו שאומרים "שיניים תמיד יותר טובות משתלים וכדאי להציל שיניים בכל מחיר". **זה לא נכון.** ייתכן שזה נשמע רחמן ושמרני יותר להציל שיניים, אבל במקרים רבים משלמים על כך מחיר כבד עם הזמן. כיום אנחנו **מסתכלים אחורה ומצטערים על כך שבמקרים רבים השארנו שיניים** כאשר נכון יותר היה להוציאן. מתברר **שטעינו** ולמעשה **לא** עשינו ללקוחות שלנו "טובה" בזה. צריך להיות **נאמן, לא רק "רחמן".**

ניסיון רב חשוב יותר מתאוריות. פרופסור סילברמן (מוושינגטון די.סי. ארה"ב) ניסח זאת בצורה מדויקת כל כך לפני 40 שנה (ציטוט מלא באתר שלנו), וכך גם אמר **הרמב"ם** כאלף שנים לפניו, בפרקי משה לרפואה (כ"ה, ס"ט) - "וכוונתי בפרק זה לייעצך עצה, תהיה מועילה לך מאוד באמונתך ובדעותיך..." וממשיך הרמב"ם ומזהיר, באופן חד משמעי, "**שאין לקבל "כתורה מסיני" דעות מקובלות".** לא משנה ממי, וכמה אנשים דוגלים בדעה ה"מקובלת". אף מוסיף ואומר הרמב"ם, שגם אם נאמר על ידי "המומחים ברפואה" - **"כי הרצון והתאווה מוליכים האדם על דברים מגונים..."**

אם כולם חושבים אותו דבר, מישהו לא חושב

ש **הגישה שלך נשמעת שונה מאד, האם זוהי שיטה חדשה? האם יתכן שכל העולם טועה?**

ת השיטות האלו, ברובן, **אינן שלי וקיימות עשרות שנים** הודות ל'גאונים' הרבה יותר גדולים ממני, ש"הדור החדש" כבר אינו מכיר. **"הישן מתחדש והחדש מתקדש".** הפרופסור שלי היה אומר: **"אם כולם חושבים אותו דבר, מישהו לא חושב".** באותו הזמן שהעולם החדש מתפתה ל"מורכב ומסובך", **"הגאונות"** בשיטה "שלנו" היא **הפשטות** שלה. על-מנת להבין קצת את הדינמיקה והפוליטיקה מאחורי השתלשלות האירועים, כדאי לקרוא את "המכתב הירוק" **"אגרת למתרפאים שלי- תשובות לשאלותיכם"** . (ניתן למצוא באתר האינטרנט שלנו, או לבקש ונשמח לשלוח)

הרמב"ם, **במורה נבוכים** (ח"ג), אומר שבהחלט **ייתכן "שכל העולם טועה"** ועל כך אנו מכונים **"עברים"** - **"כולם" בעבר אחד ואנחנו בעבר השני.** אין שיטה אחת שיכולה להתחרות עם הבורא עולם, אבל בשיטה שלנו, בדרך כלל, מגיעים למטרה, **מהר, קל וטוב יותר** מהשיטות הנפוצות היום (המקובלות יותר בארה"ב, אבל כבר הרבה פחות, ביתר העולם). יתרונות "שיטתנו" מפורטים במאמרים הקודמים, שניתן להשיג מאתנו. השיטה בהחלט **דורשת ניסיון רב, ציוד ומלאי גדול,** אך מה שהיא מסוגלת לחסוך בסבל ובאי נעימות, וודאי **מצדיקה את ההשקעה...**

הדבר האחראי, הוא **לבדוק היטב את האלטרנטיבות** ולשמוע מכמה שיותר אנשים שעשו את זה. לא אתמול, אלא לפני 10,20,30 שנה ויותר. כל "דבר חדש" עשוי לעבוד, השאלה היא איך הוא מוכיח את עצמו לאורך השנים? **שמעתם את זה פה!**

ש **מהמאמרים שלך הבנתי ששתלים דנטליים הם לא עניין "פשוט" ומצד שני, הם גם לא חייבים להיות עניין מסובך. איך אני אבחר רופא בצורה אחראית?**

ת נכון. היום, **ביצוע שתלים הוא מהיר, קל ופשוט יותר** מאי פעם כאשר מתבצע **בצורה אחראית.** כשלא, זה בהחלט יכול להפוך לענין מסובך, כפי שפרטנו במאמרינו הקודמים.

ניסיון - האם הרופא עוסק בתחום 20-10 שנה ויותר? האם הרופא מבצע 100 ויותר שתלים בחודש או עשרה ופחות?

ניתוחים - האם הרופא בדרך כלל יכול לבצע את השתלים בלי **לחתוך ולתפור?**

זמן- תוך שעה באותו היום? האם אפשר להימנע משיניים הניתנות להוצאה (תותבות)?

C.T סיטי - האם **ההוצאה הכספית והחשיפה** לקרינת הסיטי חובה?

השתלת עצם- האם חייבים עצם ממקור חי (חיה) או ממקור הומני (אדם), או שישנה אפשרות אחרת?

מומחיות - האם הרופא מתעסק בעיקר ברפואת שיניים כללית (קצת מכל דבר) או בעיקר בשתלים? **(אין מומחיות רשמית מוכרת בארץ ל"השתלות שיניים").**

תארים - **האם הרופא מוכר כדיפלומט,** Fellow וכד' בארגונים המוכרים בהשתלות שיניים **כמו** ABOI **(האיגוד האמריקאי להשתלות דנטליות) ו/או** AAID **(האקדמיה האמריקאית לשתלים דנטליים)?**

לייזר - האם הרופא משתמש בלייזרים וחבר **בארגון הלייזרים ברפואת שיניים?**

הפניות - האם אפשר **לשוחח עם אנשים** שעברו טיפול דומה בעבר? לפני 20-10 שנים ויותר?

מלאי - האם הרופא משתמש **בסוגי שתלים רבים**, וברשותו **מלאי גדול,** והינו מוכן לשינויים בתכנית, או שמשתמש רק בסוג אחד או שניים של שתלים לכל מטופל?

איכות - האם הרופא משתמש בחומרים ובמעבדות האיכותיים והטובים ביותר? או ב"זולים" ביותר?

לא לחשוש **לקבל חוות דעת שניה!**

ש האם יש "מציאות" בהשתלות שיניים? האם כדאי לחפש "בזול"?

ת אני חושב שכולנו **יודעים את התשובה.** האם אדם היה מחפש, חלילה, "מעקף-לב" זול ביותר? **כסף ומחיר חשובים** לאנשים רבים, אם לא לרוב, אך אנחנו מדברים על **השקעה לשנים** של **נוחיות, תפקוד, אסתטיקה ובריאות**. האם כדאי להסתכן בנזק בלתי הפיך?

לא הגיוני שלא תהיה פשרה ברמת השירות והטיפול כשמקבלים מחיר "זול". השאלה האמתית היא **כמה יעלה לנו ה"מחיר הזול יותר" בסופו של דבר,** והאם **לא נשלם על כך ב"יוקר"**. בנסיעות קיימת "מחלקה ראשונה", מחלקת "עסקים" ו"אקונומי". לא כל אחד יכול להרשות לעצמו לטוס ב"ביזנס" או ב"מחלקה ראשונה", אבל **האם יעלה על הדעת להתפשר על הבטיחות** האישית על-ידי טיסה עם חברה **"שכאן היום, לא כאן מחר"?** האם לא תחשוב פעמיים (או יותר) לפני טיסה עם חברת תעופה כזאת?

זה לא מסוג הדברים שעושים בכל יום, כדאי לעשות את זה **נכון ובצורה אחראית.** יותר מידי אנשים **שילמו מחיר כבד עבור ה"זול יותר"**. כואב לנו כשצריך לחזור ולתקן **ניסיונות "לחסוך"**, שלא לדבר על העלויות וסבל. הדבר נכון גם כלפי ניסיונות להכניס פחות שתלים, בכדי לחסוך "כסף". האם בורא העולם חסך שורשי שיניים בכדי לחסוך? **אנחנו חייבים לכבד צרכים רפואיים והנדסיים** יחד עם השיקולים הפיננסיים. כדאי **לחפש - ניסיון, יעילות, טווח ארוך של הצלחה** (20-10 שנים ויותר), כפי שמפורט בטורים הקודמים שלנו. **מומלץ לדבר עם אנשים שבצעו שתלים לפני 5,10,20 שנה ויותר**, אצל אותו הרופא המטפל.

אלו שביצעו השתלות שיניים "נכון", לרוב אינם מתחרטים. רבים שלא, כן מתחרטים. תמיד מומלץ **לקבל חוות דעת שניה.**

מעט מאוד אנשים זוכרים אחרי 20 שנה "כמה עלה", אבל כאשר "עלה בסוף" הרבה יותר מכסף, הם זוכרים זאת טוב מאוד! כדאי **לחסוך עוגמת נפש מיותרת .**

לא רק שלא מומלץ להשתמש בתותבות, אלא כמעט ואין דבר בעולם שמזיק יותר לשתלים מאשר שיניים תותבות (הניתנות להוצאה) ויש להימנע מכך כמעט בכל מחיר.

ש האם ישנם "מומחים" בהשתלות שיניים ?

ת **מומחה** לכירורגיה או לחניכיים (פריודונט) אינו אוטומטית "מומחה להשתלות". מנתחי פה ולסת עושים עבודה נפלאה בתחום שלהם, ופריודונטים פלאות בתחום שלהם.

אבל תארים אלו לא מהווים "מומחה להשתלות" (ועד כמה שידוע לנו, לא חוקי להציג או לפרסם כך). האמת, שרוב השתלים בעולם מתבצעים דווקא על-ידי רופאי שיניים כלליים שעברו הרבה הכשרה מתקדמת בתחום אימפלנטולגיה אורלית. הסתדרות רפואת השיניים בישראל בינתיים לא הכירו רשמית ב"מומחיות" בתחום זה (בקשו את ה"מכתב הירוק" להסבר "פוליטי" לכך).

ובכן, לפני שנים הוקמו אגודות רציניות כמו **ארגון השתלות שיניים האמריקאי (ABOI) והאקדמיה להשתלות שיניים האמריקאי (AAID),** בין היתר, לבחון רופאים בצורה יסודית, בכדי להכיר בניסיון, בידע ובכישרון שלהם בתחום זה. השתלות שיניים דורשות ידע רב ומתקדם בכירורגיה, חניכיים, לייזרים ודרוש "קברניט אחראי" שיספק הכול יחד. אנשים "צריכים" ורוצים "שתלים" כדי **להיראות טוב, להרגיש טוב, ולסיים** עם הצורך בטיפולי שיניים בצורה היעילה ביותר האפשרית.

הדבר דורש **הכשרה רבה, ידע וניסיון** בכדי להשיג את התוצאות הטובות ביותר, לטווח הקצר והארוך. הכשרה ברמה הזו בהחלט קיימת ומומלץ לחפש אותה, במידה ורוצים לבצע את הטיפולים **בצורה ה"נכונה"** ביותר. מנתחי פה ולסת ומומחים לחניכיים בדרך כלל לא מבצעים "שיניים". שיניים אינן שתלים, הן היעד העיקרי של הטיפולים. "מומחיות" דורשת שליטה בטכניקות ובקונספציות המתקדמות ביותר ליצירת ה"שיניים" הנוחות, התפקודיות והאסתטיות ביותר שניתן. **אנחנו ממליצים לחפש רופא עם הכשרה כזאת, המוכרת בינלאומית,** אפילו אם לא קיימת מומחיות "רשמית" כזו בארץ.

ש מה חדש בהשתלות שיניים?

ת **טכנולוגיה מודרנית, יחד עם 35 שנות ניסיון אישי,** מאפשרים לנו לעשות דברים שלא חלמנו עליהם - **במהירות, בקלות ובצורה טובה יותר מאי פעם.**

טיפול שבעבר ארך 17 חודשים, תוך הגעה למרפאה ארבע פעמים בשבוע עם שהות של ארבע שעות בכל ביקור - היום לוקח בדרך כלל 17 דקות.

היום, **ההשתלות, מבנים ו"שיניים"** מתבצעות לרוב תוך יום - או ליתר דיוק, **תוך "שעה"!** הודות, בין היתר, לפיתוחים בטכנולוגיית הלייזרים, בדרך כלל **אין צורך בחתכים ובתפרים,** כמעט ואין דימום, נפיחות או צורך להשתלת עצם. **הטיפול והריפוי מהירים, קלים, וסטרילים יותר.** (פרטים במאמרינו הקודם אודות "לייזרים"). "פיזוסרג'רי" (סוג של אולטרוסוניקה מתקדמת) מאפשר הוצאת שיניים באופן מהיר וקל יותר, בלי לפגוע ולהרוס את החניכיים והעצם, אשר יקרה כל כך לצורך קליטה טובה של השתלים. זאת, בניגוד "לעקירות הקונבנציונליות". מבחינה ביולוגית, חומר השיניים כמעט זהה לעצם. תודות לתרומתו הרבה של פרופסור בינדרמן בארץ (מומחה עולמי במחקרי- עצם, מזה כ -40 שנה), במקרה חריג, שבו יש צורך להשתיל עצם, **אנחנו יודעים ומסוגלים היום להפוך את שיני המתרפא לחומר מתאים ל"השתלת עצם",** בו במקום. במילים אחרות, המתרפא מספק את "התרומה" במקום לקבל מאדם או כל תורם אחר - כמו פרה, סוס, או חזיר, שאפילו כיום, עדיין פופולרי כל כך(!). זה מדהים ונפלא. **אנחנו ממשיכים להתלהב,** כמו תמיד ואף יותר - מכך שאנחנו יכולים לעזור לכם היום מהר, קל וטוב יותר מתמיד.

ש אחרי כל כך הרבה שנים בתחום של השתלות שיניים **מאיפה ההתלהבות**, יום יום, להמשיך? מה הסוד?

ת **השתלות שיניים "משנות את החיים" לאנשים,** כל מקרה הינו "יצירה". **מאחורי כל שתל ישנו בן אדם.** אדם שבמקרים רבים מבקש וזקוק להחזרת הנוחות, התפקוד, הבריאות, והאסתטיקה שאבדו לו. **אדם שלא מרגיש שלם עם עצמו,** "מתפרק". אנשים "זועקים" להחזיר לעצמם **איכות חיים,** שאיבדו אט אט, בדרך כלל במהלך שנים כאשר היו עסוקים מידי ב"חיים" ולא היו פנויים לדאוג לעצמם. לפעמים אומרים לי "איבדתי שן עם כל ילד שנולד" ואני שואל - ואיזה ילד היית מחזירה עבור שן? (אפילו אם זה היה נכון.)

אנחנו יכולים רק להביט קדימה. מה שהיה היה. יש לבחון יחד מה ניתן לעשות ומה "חייבים" לעשות. המתנה של היום, **"הניסים" של המדע והרפואה של היום,** הם שנותנים לנו האפשרות, **בסייעתא דשמיא** לשקם ביעילות את הבריאות ומנוחת הנפש שאבדו עם הזמן כדי **להראות טוב, להרגיש טוב, ולסיים** עם הצורך בטיפולים. כך ניתן היום לעזור לאנשים, מהר וקל יותר מאי פעם. אלו שחווים את זה, בדרך כלל **מצטערים שלא עשו זאת קודם.** זה מרתק ומתנה מהבורא עולם, לזכות לעזור כך לאנשים. אנחנו בהחלט מתלהבים מכך וחוגגים עם כל אדם ובכל יום שאנחנו יכולים לשנות לאחרים את החיים. אנחנו **אסירי תודה להקב"ה ולאלפי המטופלים שלנו** בכל העולם שנתנו ונותנים לנו את **ההזדמנות והזכות** להמשיך במלאכת קודש זו.

ד"ר גדליה מרדכי שטרן מנהל מרפאה בשכונת רחביה בירושלים לשיקום הפה והשתלות שיניים. עוסק בתחום יותר **מ-30 שנה בארץ ובחו"ל** ומוכר ברמה בינלאומית. **'דיפלומט'** וחבר בארגוני השתלות השיניים האמריקניות והבינלאומיות. **חבר באקדמיה האמריקנית לליזרים** ברפואת שיניים, חבר ובעל תואר בארגוני שתלים, שיקום וחניכיים - בארץ ובחו"ל.

Diplomate American Board of Oral Implantology

*אין מומחיות מוכרת לשתלים בישראל

AAID AMERICAN ACADEMY OF IMPLANT DENTISTRY

ABOI

ALD Academy of Laser Dentistry

gmsdental@gmail.com | www.implantsandlasers-r-us.com

02-625-8258 טל. | ירושלים 57 אוסישקין | 1315-53 st. Brooklyn, N.Y., 11219 | (718) 305-5480